

Jurisprudentie

Zaak C-18/17

Danieli & C. Officine Meccaniche SpA e.a.
tegen
Regionale Geschäftsstelle Leoben des Arbeitsmarktservice

(verzoek om een prejudiciële beslissing, ingediend door het Verwaltungsgerichtshof)

„Prejudiciële verwijzing – Toetreding van nieuwe lidstaten – Republiek Kroatië –
Overgangsmatregelen – Vrij verrichten van diensten – Richtlijn 96/71/EG –
Terbeschikkingstelling van werknemers – Terbeschikkingstelling van Kroatische staatsburgers en
derdelanders in Oostenrijk via een in Italië gevestigde onderneming”

Samenvatting – Arrest van het Hof (Derde kamer) van 14 november 2018

1. *Vrij verrichten van diensten – Beperkingen – Terbeschikkingstelling van werknemers met het oog op het verrichten van diensten – Richtlijn 96/71 – Werkingssfeer – Ter beschikking stellen van arbeidskrachten – Begrip – Beoordelingscriteria*

[Richtlijn 96/71 van het Europees Parlement en de Raad, art. 1, lid 3, c)]

2. *Toetreding van nieuwe lidstaten – Kroatië – Overgangsmatregelen – Vrij verrichten van diensten – Terbeschikkingstelling van werknemers – Nationale regeling van een oude lidstaat waarbij de terbeschikkingstelling van Kroatische arbeidskrachten op zijn grondgebied wordt beperkt – Toelaatbaarheid*

[Art. 56 VWEU en 57 VWEU; Toetredingsakte van 2012, bijlage V, hoofdstuk 2, lid 2; richtlijn 96/71 van het Europees Parlement en de Raad, art. 1, lid 3, c)]

3. *Vrij verrichten van diensten – Diensten – Begrip – Ter beschikking stellen van arbeidskrachten*

(Art. 57 VWEU)

4. *Vrij verrichten van diensten – Verdragsbepalingen – Werkingssfeer – Afbakeningscriterium – Grensoverschrijdend element – Vestiging van de dienstverrichter in een andere lidstaat dan de plaats waar de dienst wordt verricht*

(Art. 56 VWEU en art. 57 VWEU)

5. *Vrij verrichten van diensten – Beperkingen – Terbeschikkingstelling van werknemers die staatsburger zijn van een derde staat door een onderneming die in een andere lidstaat is gevestigd – Nationale regeling die een werkvergunning vereist voor het ter beschikking stellen van arbeidskrachten – Ontoelaatbaarheid – Onevenredigheid van het gestelde vereiste*

(Art. 56 VWEU en 57 VWEU)

1. Zie de tekst van de beslissing.

(zie punten 27, 28)

2. De artikelen 56 en 57 VWEU en bijlage V, hoofdstuk 2, punt 2, bij de Akte betreffende de voorwaarden voor de toetreding van de Republiek Kroatië en de aanpassing van het Verdrag betreffende de Europese Unie, het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, dienen aldus te worden uitgelegd dat een lidstaat het recht heeft om de terbeschikkingstelling van Kroatische werknemers die in dienst zijn van een in Kroatië gevestigde vennootschap te beperken door een werkvergunning te verlangen, wanneer deze terbeschikkingstelling aldus plaatsvindt dat die werknemers naar een in een andere lidstaat gevestigde onderneming worden overgeplaatst in de zin van artikel 1, lid 3, onder c), van richtlijn 96/71/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 1996 betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers met het oog op het verrichten van diensten, voor het verrichten door laatstgenoemde onderneming van een dienst in eerstgenoemde lidstaat.

In het onderhavige geval staat vast dat een regeling van een lidstaat die – gedurende de in bijlage V, hoofdstuk 2, punt 2, bij de Toetredingsakte van Kroatië vastgestelde overgangsperiode – voor het ter beschikking stellen, in de zin van artikel 1, lid 3, onder c), van richtlijn 96/71, van Kroatische staatsburgers op het grondgebied van deze lidstaat een werkvergunning blijft verlangen, als maatregel die de toegang van Kroatische staatsburgers tot de arbeidsmarkt van die lidstaat regelt in de zin van bijlage V, hoofdstuk 2, punt 2, bij de Toetredingsakte van Kroatië, verenigbaar is met de artikelen 56 en 57 VWEU (zie naar analogie arrest van 10 februari 2011, *Vicoplus e.a.*, C-307/09–C-309/09, EU:C:2011:64, punten 32 en 33).

(zie punten 36, 38 en dictum 1)

3. Zie de tekst van de beslissing.

(zie punt 40)

4. Zie de tekst van de beslissing.

(zie punt 42)

5. De artikelen 56 en 57 VWEU dienen aldus te worden uitgelegd dat een lidstaat niet het recht heeft om te verlangen dat derdelanders die ter beschikking zijn gesteld van een in een andere lidstaat gevestigde onderneming door een eveneens in die andere lidstaat gevestigde onderneming met het oog op de verrichting van een dienst in eerstgenoemde lidstaat, over een werkvergunning beschikken.

Aangaande de terbeschikkingstelling van werknemers uit een derde staat door een in een lidstaat van de Unie gevestigde dienstverrichter heeft het Hof reeds geoordeeld dat een nationale regeling die de verrichting van bepaalde diensten op het nationale grondgebied door een in een andere lidstaat gevestigde onderneming afhankelijk stelt van de afgifte van een vergunning door de overheid, een beperking op het vrij verrichten van diensten in de zin van artikel 56 VWEU vormt (arrest van 11 september 2014, *Essent Energie Productie*, C-91/13, EU:C:2014:2206, punt 45).

Een nationale regeling op een gebied dat niet op Unieniveau is geharmoniseerd, die zonder onderscheid geldt voor iedere persoon of onderneming die op het grondgebied van de betrokken lidstaat werkzaam is, kan echter, ondanks het feit dat zij tot een beperking van de vrijheid van dienstverrichting leidt, gerechtvaardigd zijn voor zover zij beantwoordt aan een dwingend vereiste van algemeen belang en dat belang niet reeds wordt gewaarborgd door de regels die voor de

dienstverrichter gelden in de lidstaat waar hij is gevestigd, geschikt is om de verwezenlijking van het gestelde doel te waarborgen en niet verder gaat dan ter bereiking van dat doel noodzakelijk is (arrest van 11 september 2014, Essent Energie Productie, C-91/13, EU:C:2014:2206, punt 48).

In dat verband zij eraan herinnerd dat, hoewel het vermijden van verstoringen van de arbeidsmarkt inderdaad een dwingend vereiste van algemeen belang vormt, werknemers in dienst van een in een lidstaat gevestigde onderneming, die in een andere lidstaat ter beschikking worden gesteld om daar diensten te verrichten, niet de bedoeling hebben zich op de arbeidsmarkt van laatstbedoelde lidstaat te begeven, aangezien zij, na het volbrengen van hun taak, naar hun land van herkomst of woonplaats terugkeren (arrest van 11 september 2014, Essent Energie Productie, C-91/13, EU:C:2014:2206, punt 51).

Permanente handhaving door een lidstaat van een vergunningsplicht voor de tewerkstelling van derdelanders die ter beschikking worden gesteld aan een in deze lidstaat werkzame onderneming door een in een andere lidstaat gevestigde onderneming, gaat verder dan noodzakelijk is voor het bereiken van de doelstelling die erin bestaat verstoringen van de arbeidsmarkt te voorkomen (zie in die zin arrest van 11 september 2014, Essent Energie Productie, C-91/13, EU:C:2014:2206, punt 56).

(zie punten 44, 46, 48, 49, 53 en dictum 2)